

Eduskunnan sivistysvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI YLIOPISTOLAIN 39 JA 41§ SEKÄ AMMATTIKORKEAKOULULAIN MUUTTAMISESTA (HE 243/2014 VP)

Totean lausuntonani hallituksen esityksestä eduskunnalle edellä mainittujen lakien muuttamisesta seuraavan.

Opetushallitus toteaa, että hallituksen esitysluonnoksen mukainen yliopisto- tai ammattikorkeakouluopiskelijan subjektiivisen poissaolo-oikeuden rajaaminen sisältää opintoaikojen nopeuttamiseen liittyvien kehittämistavoitteiden näkökulmasta kannatettavia ja vaikuttavia tekijöitä.

Opetushallitus pitää hyvänä, että esityksessä on huomioitu opiskelijavalintojen kehittämisen laajempi konteksti, sekä painottaa, että esitys on nähtävä osana tätä laajempaa kokonaisuutta. Tästä näkökulmasta on hyvä, että esityksessä on huomioitu myös sen soveltaminen siirto-opiskelijavalinnassa. Opetushallitus toivoo esityksen perusteluja vielä täsmennettäväksi siltä osin, miten esityksen mukaista poissaolo-oikeuden laskeamista sovelletaan siirto-opiskelijoihin. Esitys ei yksiselitteisesti tuo ilmi, katsotaanko siirto-opiskelijan opinto-oikeus katkeamatta jatkuvaksi yhdeksi opiskeluoikeudeksi silloinkin, jos siirto toteutetaan siten, että opiskelija ottaa vastaan uuden, eri tavoitetutkintoon johtavan opiskeluoikeuden toisesta yliopistosta tai ammattikorkeakoulusta ja luopuu samalla aiemmasta tutkinnonsuoritusoikeudestaan. Esityksen perusteluissa olisi toivottavaa kuvata, katsotaanko hänelle tällöin syntyvän uutta tutkintoa koskeva oikeus poissaoloon, vai huomioidaanko jo aiemmin mahdollisesti käytetty poissaololukuvuosi näissä tapauksissa oikeuden laskemisessa.

Opetushallitus toteaa, että esityksen toteuttaminen edellyttää yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sekä Opetushallituksen yhteistyötä läsnäoloilmoittautumisen sekä opintoajan seuraamiseksi. Esitys ei ota suoraan kantaa, miten opintoajan kulumisen sekä rajattujen poissaololukukausien seuranta toteutetaan tilanteissa, jossa henkilön opiskeluoikeus siirtyy toiseen yliopistoon tai ammattikorkeakouluun. Käytetyn opiskelun sekä mahdollisesti jo käytetyn poissaolo-oikeuden todentaminen perustuu näin ollen opiskelijan ilmoitukseen siirtymisen yhteydessä. Opetushallitus toteaa, että sillä ei ole oman tehtävänsä kautta välineitä seurannan toteuttamiseen, koska ilmoittautumistieto on säädetty korkeakoulun hallinnoimaksi tiedoksi. Mikäli seuranta on tarkoitus tehdä Opetushallituksen ylläpitämää Opintopolku-palvelua hyödyntäen, on Opetushallitukselle varattava myös riittävä henkilö- ja ylläpitoresurssi tarvittavien palveluiden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että esitys on laadittu olennaisesti huomioimaan suomalaiset hakijat. Sitä kuitenkin tulee soveltaa vastaavasti myös ulkomailta Suomeen tuleviin opiskelijoihin. Ehdotuksen mukaisten lainmuutosten sovelluksessa tulee huomioida, miten ensimmäisen vuoden poissaolo-oikeuden perusteena olevat seikat on mahdollista todentaa myös näissä tapauksissa. Opetushallitus korostaa samalla, että ensimmäisen vuoden poissaolo-oikeuden rajaaminen lisää olennaisesti hyväksymistiedon riittävän aikaisen ilmoittamisen merkitystä sekä suomalaisten että ulkomaalaisten henkilöiden kohdalla. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen on tällöin ilmoitettava opiskelijaksi ottamilleen henkilöille opiskeluoikeudesta siten, että henkilöt voivat aidosti aloittaa opiskelun opintosuunnitelman edellyttämässä aikataulussa. Nykytilassa hyväksymisiä on tapahtunut joissain yksittäistapauksissa selvästi lukukauden opintojen alkamisen jälkeen, jolloin hakijan on ollut pakko ilmoittautua poissaolevaksi, jottei opintoaika kuluisi ilman tosiasiallista mahdollisuutta opintojen suorittamiseen.

Lakien voimaantuloon liittyen tulisi vielä tarkentaa, mitä tarkoitetaan sillä, että lakeja sovelletaan voimaantulon jälkeen opintonsa aloittaviin henkilöihin. Tarkoitetaanko tällä määritelmällä henkilön opiskeluoikeu-

den alkamispäivämäärää, sen lukukauden alkua, jona myönnetty opiskeluoikeus alkaa, opiskeluoikeuden myöntämispäivämäärää vai todellista korkeakoulun opintosuunnitelman mukaista opintojen aloittamispäivämäärää?

Opetushallitus

Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 029 533 1000, faksi 029 533 1035, etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hagnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 029 533 1000, fax 029 533 1035, förnamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi